

§ 57 vilde have været rigtigt at negte dette Samtykke, selv om Sagen havde været en anden, selv om den paagjældende Folkethingsmands Udtalelser havde været helt anderledes, er det dog saaledes, at det, naar Sagen er af den Bestaaffenhed, og Udtalelserne saaledes karakterisere den paagjældende Handlemaade med saa megen Føie, vilde være en fuldstændig Misfjendelse af Grundlovens § 57, om vi her vilde søge nogen anden Dom for en Handling, der helt og fuldstændig foreligger saaledes, at dette Thing er i Stand til og berettiget til at udtale sin Dom derover. Med disse Ord skal jeg anbefale det høie Thing at følge Udvalgets Flertal i dets Stilling.

H. C. Holst: Den Theori, som den ærede Ordfører har fremsat og lagt til Grund for Forstaaelsen af Grundlovens § 57, er vistnok fuldstændig ny. Der findes ialtfald ikke under Forhandlingen af de tidligere Sager af en lignende Natur, som have været for paa Rigsdagen, en lignende Opfattelse gjort gjældende. Den ærede Ordfører siger, at Rigsagen selv har Jurisdiktion over sine Medlemmer, og at dette selvfølgelig bør afficere Domstolens Stilling; men man maa erindre, at, hvis denne Sætning er rigtig og tags i hele sit Omfang, faar Rigsdagen ikke alene Jurisdiktion over sine egne Medlemmer, men, naar Fornærmelsen vedrører Statsborgere, som ere udenfor dette Thing, saa faar Rigsdagen tillige Jurisdiktion over alle Medborgere i Landet. Thi det, der her er Spørgsmaal om, er, at Rigsdagen, eller i dette Tilfælde Folkethinget, altsaa paatager sig at afgjøre et Væresmellehværende mellem et Medlem af Thinget og en Statsborger udenfor Thinget, og man vil altsaa erkjende, at det i alle Tilfælde er en Domstol af en ganske extraordinær Art, en Domstol, hvor man dommer sine Medborgere, uden at der gives vedkommende Anslagede nogen som helst Veilighed til Forsvar. De Herrer ville erkjende, at det er en Jurisdiktion af en ganske eiendommelig Bestaaffenhed, hvis den skal anvendes saaledes. Den ærede Ordfører har i sit Foredrag gennemført den Opfattelse i sine Konsekventier, idet han har gjort, hvad der ingeninde tidligere er gjort, naar Sager af denne Natur have været for i dette Thing, nemlig underkastet selve den foreliggende Sag, selve Mellemværendet mellem den paagjældende Rigsdagsmand og den udenfor staaende Statsborger en Kritik og ligefrem indanket Sagen saaledes, at det bliver Folkethingets Opgave at dømme om, hvem af de to Parter der har Ret, om den paagjældende Rigsdagsmand

havde Ret til at bruge de Udtryk, han har brugt. Dette er, mine Herrer, ikke et tidligere i de Sager, som have ligget for; det er ikke blevet forsøgt. Det er anerkjendt, at det, at bedømme selve Mellemværendet mellem de to Mænd, maatte ligge udenfor Folkethingets Opgave. Idet jeg foreløbig skal indfranke mig til disse Bemærkninger overfor den ærede Ordførers Foredrag, tror jeg, at det vil være rigtigere fra min Side istedetfor at opstille en Fortolkning af Grundlovens § 57, som stemmer med min Opfattelse, og derpaa bygge den øvrige Fremstilling, at se tilbage paa, hvorledes Sager som denne tidligere ere blevne behandlede her i Thinget. Jeg tror, jeg tør gaa ud fra, at ikke nogen Folkeforsamling i noget Land vilde afgjøre en Sag som denne uden at tage noget Hensyn til den Praxis, de Præcedenser og de Regler, som tidligere maatte være komne til Anvendelse. Ialtfald anser jeg det fra mit Standpunkt for nyttigere og hensigtsmæssigere at søge min Fortolkning i, hvad der tidligere er passeret, end at give min egen Mening tilskjende. Jeg skal da minde de Herrer om, at ved at gennemlæse Forhandlingerne paa den grundlovgivende Rigsdag faar man ikke noget stort Udbytte for Fortolkningen. Denne Bestemmelse er bleven sat ind, og det er blevet taget meget let, og Ordføreren for Grundlovsudvalget (Krieger) erklærede dengang, at den hele Rreds af Bestemmelser, som findes i Grundlovens § 57, ikke interesserede ham meget. Det maatte nærmest betragtes som en Tradition, som var gaaet fra den ene Grundlov til den anden, og han tilføiede, at han antog, at den snarere hos os kunde misbruges end bruges. Det er muligt, at han deri kan have haft Ret, men jeg siger kun, at man finder ikke der synderlig Veiledning til Forstaaelsen, om man har tænkt sig, at en Udlevering — det var jo det Udtryk, som den ærede Ordfører brugte — skulde være det Sædvanlige eller kun skulde betragtes som en ren Undtagelse. Derimod tror jeg, at man kan finde nogen mere Veiledning, naar man ser hen til de Forhandlinger eller Betænkninger, som have fundet Sted eller ere blevne afgivne i tidligere Sager. Jeg tror da, at Enhver, som har gennemlæst disse Forhandlinger — og det har jo rimeligvis den ærede Ordfører — vil erkjende, at det saavel er stemmende med, hvad der er blevet antaget, som ogsaa stemmende med Forholdets Natur, hvad forøvrigt den ærede Ordfører ogsaa i sit Foredrag syntes at have erkjendt, at den Ytringsrihed, som ved den nævnte Grundlovsbestemmelse er tilfikkret Rigsdagsmænd, ikke maa udvides ud-